INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ AL ACADEMIEI ROMÂNE "IORGU IORDAN - AL. ROSETTI" BUCUREȘTI
Intrări Ieșiri Nr. 444 Data 05.05.2023

ACADEMIA ROMÂNĂ
REGISTRATURA GENERALĂ
1991 din 04.05.2023

ACADEMIA ROMÂNĂ
Direcţia Cancelarie şi Relaţii Externe

APROBAT,

Secretar General
Acad. Ioan Dumitrache

ACADEMIA ROMÂNĂ Secretar General

Către

Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti”

Vă facem cunoscut că, în şedinţa din 2 mai 2023, Prezidiul Academiei Române a aprobat ***Codul de etică şi conduită profesională*** şi ***Regulamentul intern de funcţionare a Comisiei de etică*** ale Institutului de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti”.

DIRECTOR,

Bogdan Cristea

Aprobat de Consiliul științific la data de 14 februarie 2023

CODUL DE ETICĂ ŞI CONDUITĂ PROFESIONALĂ AL INSTITUTULUI DE LINGVISTICĂ AL ACADEMIEI ROMÂNE „IORGU IORDAN – ALEXANDRU ROSETTI"

I. PREAMBUL

A. Domeniul de aplicare

Art. 1. Prezentul *Cod* este elaborat în conformitate cu
- Legea nr. 206/*2004 privind buna conduită în cercetarea ştiinţifică, dezvoltarea tehnologică şi inovare*,
- Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ,
- Legea nr. 1/2011 *a educaţiei naţionale,*
- Legea nr. 8/1996 *privind dreptul de autor şi drepturile conexe*,
- Hotărârea nr. 681/2011 *privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat,*
- Legea nr. 361/2022 privind protecţia avertizorilor în interes public,

toate înţelegându-se în cele ce urmează cu republicările, modificările și completările ulterioare.

Art. 2. Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti", numit în continuare Institutul, este responsabil pentru respectarea normelor şi a valorilor etice în activitatea din Institut.

În cadrul Institutului funcționează Comisia de etică, numită în continuare (când nu este risc de confuzie) Comisia. Aceasta este propusă de Consiliul ştiinţific al Institutului și se aprobă prin decizie a directorului Institutului. Comisia este un organism independent de orice alt for la nivelul Institutului, consultativ, care funcționează pe lângă Consiliul ştiinţific și își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Legii nr. 206/2004. Ea are misiunea de a monitoriza aplicarea normelor de bună conduită morală şi profesională în activitatea de cercetare din Institut.

Codul de etică şi de conduită profesională al Institutului, denumit în continuare Codul, este propus de Comisie şi adoptat prin vot de Consiliul ştiinţific al Institutului. Orice modificări sau completări ale Codului trebuie să urmeze aceeaşi procedură.

Codul reglementează normele de conduită profesională a personalului contractual.

Normele de conduită profesională prevăzute de prezentul cod de conduită sunt obligatorii pentru personalul Institutului de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti", încadrat în baza prevederilor Legii nr. 53/2003.

B. Obiective

Art. 3. Obiectivele prezentului cod de conduită urmăresc să asigure creşterea calităţii activităţii desfăşurate, o bună administrare în realizarea obiectivelor Institutului, precum şi eliminarea birocraţiei şi a faptelor de corupţie prin:

a) reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale şi profesionale corespunzătoare creării şi menţinerii la nivel înalt a prestigiului Institutului şi al personalului Institutului;

b) informări cu privire la conduita profesională a personalului contractual din Institut în exercitarea funcţiei;

c) crearea unui climat de încredere şi respect reciproc între colaboratori şi personalul contractual din Institut, pe de o parte, şi în relaţiile interpersonale din cadrul Institutului, pe de altă parte.

C. Termeni

Art. 4. În înțelesul prezentului Cod, următorii termeni se definesc astfel:

a) *personal* – personal cu funcții de conducere și funcții de execuție care activează în cadrul Institutului;

b) *personal contractual*– persoana numită într-o funcţie în cadrul Institutului în condiţiile Legii nr. 53/2003, republicată, cu modificările ulterioare;

c) *funcţie* – ansamblul atribuţiilor şi al responsabilităţilor stabilite de conducerea Institutului, în temeiul legii, în fişa postului;

d) *interes public* – acel interes care implică garantarea şi respectarea de către Institut a drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime ale cetăţenilor, recunoscute de Constituţie, legislaţia internă şi tratatele internaţionale la care România este parte, precum şi îndeplinirea atribuţiilor de serviciu, cu respectarea eficienţei, eficacităţii şi economicităţii cheltuirii resurselor;

e) *interes personal* – orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obţinut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alţii, de către personalul contractual din Institut prin folosirea reputaţiei, influenţei, facilităţilor, relaţiilor, informaţiilor la care are acces, ca urmare a exercitării atribuţiilor funcţiei;

f) *conflict de interese* – acea situaţie sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al personalului Institutului contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independenţa şi imparţialitatea sa în luarea deciziilor ori în îndeplinirea la timp şi cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcţiei deţinute;

g) *informaţie de interes public* – orice informaţie care priveşte activităţile sau care rezultă din activităţile Institutului, în conformitate cu Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările ulterioare;

h) *informaţie cu privire la date personale* – orice informaţie privind o persoană identificată sau identificabilă;

i) *avertizor în interes public* – persoana fizică care efectuează o raportare sau divulgă public informaţii referitoare la încălcări ale legii, obţinute în context profesional;

j) *context profesional* – activităţi profesionale, actuale sau anterioare, de orice natură, remunerate sau nu, desfăşurate în cadrul autorităţilor, instituţiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum şi în cadrul persoanelor juridice de drept privat, în baza cărora persoanele pot obţine informaţii referitoare la încălcări ale legii şi pot suferi represalii în caz de raportare a acestora;

k) *persoana desemnată* – responsabilul cu atribuţii în ceea ce priveşte primirea, înregistrarea, examinarea, efectuarea de acţiuni subsecvente şi soluţionarea raportărilor, care să acţioneze cu imparţialitate şi care să fie independent în exercitarea acestor atribuţii, numit la nivelul instituţiei publice.

l) *abaterea disciplinară* – faptă în legătură cu munca şi care constă într-o acţiune sau inacţiune săvârşită cu vinovăţie de către salariat, prin care acesta a încălcat normele legale, regulamentul intern, contractul individual de muncă aplicabil, ordinele şi dispoziţiile legale ale conducătorilor ierarhici;

l) *comisie de disciplină* – orice organ însărcinat cu atribuții de cercetare disciplinară, prevăzut de lege, de regulamente sau dispoziții interne.

II. NORME GENERALE DE ETICĂ ŞI CONDUITĂ PROFESIONALĂ ALE PERSONALULUI CONTRACTUAL DIN INSTITUT

A. Asigurarea îndeplinirii sarcinilor de serviciu în condiţii de economicitate, eficacitate şi eficienţă

Art. 5. Personalul Institutului are obligaţia de a-şi îndeplini sarcinile de serviciu prin participarea activă la luarea deciziilor şi la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competenţelor şi a obiectivelor Institutului, în limitele atribuţiilor stabilite prin fişa postului.

Art. 6. În exercitarea funcţiei, personalul Institutului are obligaţia de a avea un comportament profesionist, precum şi de a asigura, în condiţiile legii, transparenţa administrativă, pentru a câştiga şi a menţine încrederea publicului în integritatea, imparţialitatea şi eficacitatea Institutului.

B. Respectarea Constituţiei şi a legilor

Art. 7. (1) Angajaţii Institutului au obligaţia ca, prin actele şi faptele lor, să respecte Constituţia, legile ţării şi să acţioneze pentru punerea în aplicare a dispoziţiilor legale, în conformitate cu atribuţiile care le revin şi cu respectarea eticii profesionale.

(2) Personalul Institutului trebuie să se conformeze dispoziţiilor legale privind restrângerea unor drepturi, datorată naturii funcţiilor deţinute.

C. Loialitatea faţă de Institut

Art. 8. (1) Personalul Institutului are obligaţia de a apăra cu loialitate prestigiul Institutului în care îşi desfăşoară activitatea, precum şi de a se abţine de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acestuia.

(2) Angajaţilor Institutului le este interzis:

a) să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea Institutului în care îşi desfăşoară activitatea, cu politicile şi strategiile acestuia ori cu proiectele de acte cu caracter normativ sau individual;

b) să facă aprecieri în legătură cu litigiile aflate în curs de soluţionare şi în care Institutul în care îşi desfăşoară activitatea are calitatea de parte, dacă nu sunt abilitaţi în acest sens;

c) să dezvăluie informaţii care nu au caracter public, în alte condiţii decât cele prevăzute de lege;

d) să dezvăluie informaţiile la care au acces în exercitarea funcţiei, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituţiei ori ale unor angajaţi ai Institutului, precum şi ale persoanelor fizice sau juridice;

e) să acorde asistenţă şi consultanţă persoanelor fizice sau juridice, în vederea promovării de acţiuni juridice ori de altă natură împotriva statului sau autorităţii ori instituţiei publice în care îşi desfăşoară activitatea.

(3) Prevederile alin. (2) lit. (a-d) se aplică şi după încetarea raportului de muncă, pentru o perioadă de 2 ani, dacă dispoziţiile din legi speciale nu prevăd alte termene.

(4) Prevederile prezentului cod de conduită nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligaţia legală a personalului Institutului de a furniza informaţii de interes public celor interesaţi, în condiţiile legii.

D. Libertatea opiniilor

Art. 9. (1) În îndeplinirea atribuţiilor de serviciu, angajaţii Institutului au obligaţia de a respecta demnitatea funcţiei deţinute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor Institutului.

(2) În activitatea lor, angajaţii Institutului au obligaţia de a respecta libertatea opiniilor şi de a nu se lăsa influenţaţi de considerente personale.

(3) În exprimarea opiniilor, personalul Institutului trebuie să aibă o atitudine conciliantă şi să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

E. Activitatea publică

Art. 10. (1) Relaţiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către persoanele desemnate în acest sens de conducătorul Institutului, în condiţiile legii.

(2) Angajaţii Institutului desemnaţi să participe la activităţi sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredinţat de conducătorul Institutului.

(3) În cazul în care nu sunt desemnaţi în acest sens, angajaţii Institutului pot participa la activităţi sau dezbateri publice, având obligaţia de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al Institutului.

F. Activitatea politică

Art. 11. În exercitarea funcţiei deţinute, personalului Institutului îi este interzis:

a) să participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice;

b) să furnizeze sprijin logistic candidaţilor la funcţii de demnitate publică;

c) să colaboreze în cadrul relaţiilor de serviciu cu persoanele fizice sau juridice care fac donaţii ori sponsorizări partidelor politice;

d) să afişeze în cadrul Institutului însemne ori obiecte inscripţionate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidaţilor acestora.

G. Folosirea imaginii proprii

Art. 12. În considerarea funcţiei pe care o deţine, personalul Institutului are obligaţia de a nu permite utilizarea numelui sau a imaginii proprii în acţiuni publicitare pentru promovarea unei activităţi comerciale, precum şi în scopuri electorale.

H. Conduita relaţiilor în exercitarea atribuţiilor funcţiei

Art. 13. (1) În relaţiile interpersonale din cadrul Institutului, precum şi cu colaboratorii, personalul Institutului este obligat să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credinţă, corectitudine şi amabilitate.

(2) Personalul Institutului are obligaţia de a nu aduce atingere onoarei, reputaţiei şi demnităţii persoanelor din cadrul Institutului, precum şi a persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcţiei, prin:

a) întrebuinţarea unor expresii jignitoare;

b) dezvăluirea aspectelor vieţii private;

c) formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.

(3) Personalul Institutului trebuie să adopte o atitudine imparţială şi justificată pentru rezolvarea clară şi eficientă a problemelor cetăţenilor. Personalul Institutului are obligaţia să respecte principiul egalităţii cetăţenilor în faţa legii şi a autorităţii publice, prin:

a) promovarea unor soluţii coerente, conform principiului tratamentului nediferenţiat, raportate la aceeaşi categorie de situaţii de fapt;

b) eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspecte privind naţionalitatea, convingerile religioase şi politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul sau alte aspecte.

I. Conduita în cadrul relaţiilor internaţionale

Art. 14. (1) Personalul Institutului care reprezintă Institutul în cadrul unor organizaţii internaţionale, instituţii de învăţământ, conferinţe, seminarii şi alte activităţi cu caracter internaţional are obligaţia să promoveze o imagine favorabilă ţării şi autorităţii sau instituţiei publice pe care o reprezintă.

(2) În relaţiile cu reprezentanţii altor state, angajaţii Institutului au obligaţia de a nu exprima opinii personale privind aspecte naţionale sau dispute internaţionale.

(3) În deplasările în afara ţării, personalul Institutului este obligat să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol şi să respecte legile şi obiceiurile ţării-gazdă.

J. Interdicţia privind acceptarea cadourilor, serviciilor şi a avantajelor

Art. 15. Personalul Institutului nu trebuie să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitaţii sau orice alt avantaj, destinate personal, precum şi familiei, părinţilor, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relaţii de afaceri sau de natură politică, servicii şi favoruri care pot influenţa imparţialitatea în exercitarea funcţiilor publice deţinute ori pot constitui o recompensă în raport cu aceste funcţii.

K. Participarea la procesul de luare a deciziilor

Art. 16. (1) În procesul de luare a deciziilor, personalul Institutului are obligaţia să acţioneze conform prevederilor legale şi să îşi exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat şi imparţial.

(2) Personalul Institutului are obligaţia de a nu promite luarea unei decizii precum şi îndeplinirea atribuţiilor în mod privilegiat.

L. Obiectivitatea în evaluare

Art. 17. (1) Conducerea Institutului, în exercitarea atribuţiilor specifice funcţiilor de conducere, are obligaţia să asigure egalitatea de şanse şi de tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul contractual din subordine.

(2) Conducerea Institutului are obligaţia să examineze şi să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenţei profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propune ori aprobă avansări, promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcţii ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.

(3) Conducerea Institutului are obligaţia de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea în funcţiile contractuale pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile generale de etică şi conduită profesională.

M. Folosirea abuzivă a atribuţiilor funcţiei deţinute

Art. 18. (1) Personalul Institutului are obligaţia de a nu folosi atribuţiile funcţiei deţinute în alte scopuri decât cele prevăzute de lege.

(2) Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de evaluare sau de participare la anchete ori acţiuni de control, personalul Institutului nu poate urmări obţinerea de foloase sau avantaje în interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.

(3) Angajaţii Institutului au obligaţia de a nu interveni sau influenţa vreo anchetă de orice natură, din cadrul instituţiei sau din afara acesteia, în considerarea funcţiei pe care o deţin.

(4) Angajaţii Institutului au obligaţia de a nu impune altor angajaţi contractuali să se înscrie în organizaţii sau asociaţii, indiferent de natura acestora, ori de a nu le sugera acest lucru, promiţându-le acordarea unor avantaje materiale sau profesionale.

N. Utilizarea resurselor publice

Art. 19. (1) Personalul Institutului este obligat să asigure ocrotirea proprietăţii publice şi private a statului şi a unităţilor administrativ-teritoriale, să evite producerea oricărui prejudiciu, acţionând în orice situaţie ca un bun proprietar.

(2) Personalul Institutului are obligaţia să folosească timpul de lucru, precum şi bunurile aparţinând Institutului numai pentru desfăşurarea activităţilor instituţiei, aferente funcţiei deţinute.

(3) Personalul Institutului trebuie să propună şi să asigure, potrivit atribuţiilor care îi revin, folosirea utilă şi eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.

(4) Personalului Institutului care desfăşoară activităţi publicistice în interes personal sau activităţi didactice îi este interzis să folosească timpul de lucru ori logistica Institutului pentru realizarea acestora.

III. NORME DE ETICĂ ŞI CONDUITĂ ÎN ACTIVITATEA DE CERCETARE DIN INSTITUT

Art. 20. (1) Institutul aderă necondiţionat la principiile *respectării depline a proprietăţii intelectuale* şi ale *asigurării integrităţii morale a cercetării ştiinţifice* şi face din promovarea lor un element central al activităţii proprii şi al politicii sale de dezvoltare instituţională.

(2) Respectarea proprietăţii intelectuale şi a drepturilor de autor este *o obligaţie profesională* a tuturor membrilor comunităţii de cercetare. Încălcarea dovedită a acestei obligaţii este o culpă gravă şi ea va fi sancţionată sever, cu pedepse ce pot merge până la demitere şi întrerupere a colaborării.

Art. 21. Buna conduită în activitatea de cercetare constă în respectarea normelor prevăzute în Legea nr. 206/2004.

Normele de bună conduită în activitatea de cercetare din Institut privesc:

a) activitatea ştiinţifică din Institut;

b) activitatea de comunicare, publicare, diseminare şi popularizare ştiinţifică a rezultatelor cercetărilor întreprinse în Institut (inclusiv în cadrul cererilor de finanţare depuse în competiţiile de proiecte organizate din fonduri publice);

c) activitatea desfășurată în Institut de evaluare şi monitorizare instituţională a cercetării, a proiectelor de cercetare obţinute în cadrul Planului Naţional de Cercetare, Dezvoltare şi Inovare şi a cercetătorilor în vederea acordării de grade, titluri, funcţii, premii, distincţii, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare din Institut;

d) activitatea în funcţiile de conducere din Institut;

e) activitatea membrilor Comisiei de etică.

A. Abateri posibile de la normele de bună conduită în activitatea de cercetare din institut[1]

Art. 22. Posibilele abateri care intră sub incidența prezentului *Cod* privesc buna activitate în:

a) activitatea științifică propriu-zisă;

b) comunicarea, publicarea, diseminarea şi popularizarea ştiinţifică a rezultatelor cercetării din Institut;

c) evaluarea şi monitorizarea instituţională a cercetării şi a cercetătorilor;

d) funcţiile de conducere în activitatea de cercetare din Institut

Art. 23. Constituie abateri de la normele de bună conduită în activitatea ştiinţifică propriu-zisă din Institut:

a) confecţionarea de rezultate sau date[2] şi prezentarea lor ca date experimentale, ca date obţinute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori ca date sau rezultate obţinute prin calcule analitice ori raţionamente deductive (de exemplu în anchete, statistici etc.);

b) falsificarea[3] de date experimentale, de date obţinute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori de date sau rezultate obţinute prin calcule analitice ori raţionamente deductive (în anchete, statistici etc.);

c) îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activităţii de cercetare a altor persoane din Institut, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spaţiile de cercetare din Institut; avarierea, distrugerea sau manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic necesare altor persoane din Institut pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităţilor de cercetare;

d) folosirea unei/unor persoane angajate special să scrie o lucrare, semnată ulterior de alt autor/alți autori (engl. „ghostwritting").

Art. 24. Constituie abateri de la normele de bună conduită în activitatea de comunicare, publicare, diseminare şi popularizare ştiinţifică a rezultatelor cercetării din Institut (inclusiv în cadrul cererilor de finanţare depuse în competiţiile de proiecte organizate din fonduri publice):

a) plagiatul[4];

b) autoplagiatul[5];

c) includerea drept coautori[6], în lista de autori ai unei publicaţii ştiinţifice, a uneia sau a mai multor persoane care nu au contribuit semnificativ la publicaţie, respectiv excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicaţie;

d) includerea în lista de autori ai unei publicaţii ştiinţifice a unei persoane fără acordul acesteia;

e) publicarea sau diseminarea neautorizată de către autori a unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode ştiinţifice nepublicate;

f) introducerea de informaţii false în solicitările de granturi sau de finanţare, în dosarele de candidatură pentru posturi de cercetare, pentru abilitare sau pentru posturi didactice universitare.

Art. 25. Constituie abateri de la normele de bună conduită în activitatea de evaluare şi de monitorizare instituţională a cercetării (inclusiv a proiectelor de cercetare obţinute în cadrul Planului Naţional de Cercetare, Dezvoltare şi Inovare) şi a cercetătorilor în vederea acordării de grade, titluri, funcţii, premii, distincţii, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare din Institut:

a) nedezvăluirea situaţiilor de conflicte de interese în realizarea sau participarea la evaluări;

b) nerespectarea confidenţialităţii în evaluare;

c) discriminarea, în cadrul evaluărilor, pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală ori alte tipuri de discriminare, cu excepţia măsurilor afirmative prevăzute de lege.

Art. 26. Constituie abateri de la normele de bună conduită în funcţiile de conducere în activitatea de cercetare din Institut:

a) abuzul de autoritate pentru

– a obţine calitatea de autor sau coautor al publicaţiilor persoanelor din subordine;

– a obţine salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare conduse ori coordonate de persoane din subordine;

– a obţine calitatea de autor sau coautor al publicaţiilor persoanelor din subordine ori pentru a obţine salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soţi, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;

– a impune nejustificat propriile teorii, concepte sau rezultate asupra persoanelor din subordine;

b) obstrucţionarea activităţii Comisiei de etică, a unei comisii de analiză sau a Consiliului Național de Etică, în cursul unei analize;

c) nerespectarea prevederilor şi a procedurilor legale privind normele de bună conduită în activitatea de cercetare prevăzute în Legea nr. 206/2004, în *Codul de etică al Institutului,* în codurile de etică pe domenii, în regulamentul de organizare şi funcţionare (ROF) a Institutului, inclusiv nepunerea în aplicare a sancţiunilor stabilite de Comisie sau de Consiliul Național de Etică.

B. Precizări privind plagiatul şi autoplagiatul

Art. 27. Orice reproducere completă sau incompletă a unor contribuţii intelectuale trebuie să fie atribuită adecvat, prin specificarea autorului ei, a operei, indicarea paginii etc. Neatribuirea corespunzătoare creează confuzii şi poate genera lezarea drepturilor morale ale autorilor; ea constituie o încălcare a deontologiei şi implicit a obligaţiilor profesionale.

(1) Încălcarea proprietăţii intelectuale şi a drepturilor morale ale autorilor se concretizează prin:

- copierea unui text preexistent fără specificarea autorului;
- parafrazarea necreatoare a unui text preexistent fără specificarea autorului ;
- reproducerea neatribuită a unor idei, argumente, date, rezultate etc. *într-o manieră care lasă impresia că acestea ar aparţine celui care citează*;
- prezentarea publică a unor idei, rezultate de cercetare, ipoteze, date, reprezentări (vizuale, auditive), demonstraţii, secvenţe de program etc. *ale altor autori* ca fiind ale sale proprii;
- însuşirea contribuţiilor intelectuale (traduceri, sistematizări, tabele, figuri etc.) ale altor autori şi prezentarea lor public, fără menţionarea explicită a surselor acestor contribuţii.

(2) Cel care reproduce materialele trebuie să precizeze explicit cui aparţin aceste materiale (sau, cel puţin, să precizeze că aceasta nu îi aparţine lui personal), astfel încât să fie evitată orice confuzie şi orice atribuire nelegitimă a paternităţii şi a creativităţii. În cazul reproducerii unor materiale pentru care drepturile de autor nu au fost revendicate sau nu au fost rezervate, ori în cazul în care autorii au renunţat deliberat la orice drepturi de proprietate, *integritatea ştiinţifică este afectată chiar dacă nu sunt lezate anumite drepturi de autor bine determinate şi bine protejate*.

(3) a). Lezarea proprietăţii intelectuale sau a integrităţii înseamnă că o prestaţie intelectuală (text scris sau vorbit, material audio sau video etc.) produce o confuzie (sau un fals) cu privire la

proprietatea intelectuală, confuzie ce persistă şi după parcurgerea întregii prestaţii (a întregului text sau material), astfel că cititorii, auditorii sau spectatorii nu pot, în final, atribui corect paternitatea operei sau a unei părţi din aceasta.

b) În cazurile în care nu persistă o confuzie de acest fel, reproducerea neatribuită a contribuţiilor altor autori nu este, în genere, considerată culpabilă.

(4) Nu se consideră reprobabilă citarea neatribuită a unor contribuţii intrate în sfera culturii generale sau a cunoaşterii comune, a căror paternitate, fiind larg cunoscută, nu poate crea confuzie sau o arogare frauduloasă de merite.

(5) Dacă persoana care citează (fără a atribui corespunzător) specifică explicit faptul că citatul aparţine altcuiva, precizând astfel că nu îşi arogă în niciun fel paternitatea sa (pe baza unor formulări ca: „se afirmă adesea că... ”, „s-a mai afirmat uneori şi că... ”, „unii autori au susţinut că...”), ea nu poate fi acuzată de folosire frauduloasă a surselor sau de încălcare a drepturilor de autor – dar, în funcţie de context, i se pot reproşa imprecizia, lipsa de acurateţe, neglijenţa etc. Abuzul de citate neatribuite este inacceptabil şi blamabil profesional.

Art. 28. *Existenţa unor contribuţii originale într-o anumită operă sau lucrare nu absolvă de răspundere morală şi profesională pe autorul acesteia,* dacă, pe lângă aceste contribuţii, el a inclus în lucrare şi anumite fragmente (neatribuite corespunzător) a căror prezenţă constituie o încălcare a proprietăţii intelectuale.

Art. 29. (1) Preluarea într-o carte a unui text sau fragment de text propriu apărut anterior în periodice, reluarea într-o publicaţie de mai mare tiraj a unei contribuţii personale apărute deja într-o publicaţie de mică circulaţie (revistă de specialitate, acte ale unui congres etc.), reluarea într-un manual sau material didactic a unei contribuţii proprii publicate anterior într-o lucrare de cercetare, republicarea aceluiaşi text personal într-o altă limbă şi alte autoreproduceri similare nu sunt considerate culpabile. În toate cazurile, autorul are însă datoria morală de a preveni explicit cititorul că reia un text sau material deja publicat, precizând unde anume a apărut acesta iniţial.

(2) În cazurile în care cineva face abuz de autocitare, publicând şi republicând în mod repetat, fără motive întemeiate, aceeaşi contribuţie proprie, în încercarea de a crea o falsă impresie de prolificitate intelectuală, autocitarea devine culpabilă din punctul de vedere al normelor de integritate. Deosebit de gravă este tentativa de fraudă intelectuală constând în autoreproduceri de contribuţii proprii menite să asigure beneficii nemeritate (promovarea pe un post superior, câştigarea unui concurs sau a unor distincţii etc.). Institutul nu va tolera asemenea practici ce produc confuzii şi false reputaţii de creativitate, sancţionându-le ca încălcări grave ale obligaţiilor profesionale.

C. Alte situaţii care pot să atragă răspunderea etică prin asociere pentru abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare din institut

Art. 30. Alte situaţii care pot să atragă răspunderea etică prin asociere pentru abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare din Institut sunt:

a) participarea activă la abateri săvârşite de alţii;

b) cunoaşterea abaterilor săvârşite de alţii şi nesesizarea Comisiei de etică sau a Consiliului Național de Etică;

c) coautoratul publicaţiilor conţinând date falsificate sau confecţionate;

d) neîndeplinirea obligaţiilor legale şi contractuale, inclusiv a celor aferente contractelor de finanţare, în exercitarea funcţiilor de conducere ori de coordonare a activităţilor de cercetare din Institut.

D. Abaterile grave de la normele de bună conduită în activitatea de cercetare din Institut

Art. 31. Abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare sunt, conform Legii nr. 1/2011 a educației naționale, art. 310:

a) plagierea rezultatelor sau publicaţiilor altor autori;

b) confecţionarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive;

c) introducerea de informaţii false în solicitările de granturi sau de finanţare.

Art. 32. Constatarea abaterilor grave şi identificarea persoanelor vinovate se fac de către Consiliul Național de Etică, conform legii.

Art. 33. Se interzice ocuparea posturilor de cercetare de către persoane care se fac vinovate de abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare.

Art. 34. Indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a realizat abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare, concursul pentru un post de cercetare ocupat se anulează, iar contractul de muncă cu Institutul încetează de drept.

E. Elemente care nu sunt abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare din institut

Art. 35. Nu constituie abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare, fiind factori specifici cercetării:

a) datele contradictorii;
b) diferenţele de concepţie experimentală sau de practică;
c) diferenţele de interpretare a datelor;
d) diferenţele de opinie.

IV. NORME DE BUNĂ CONDUITĂ ÎN ACTIVITATEA DOCTORANZILOR ŞI A CONDUCĂTORILOR DE DOCTORAT DIN INSTITUT ŞI POSIBILE ABATERI DE LA ELE

Art. 36. Programele de studii de doctorat asigură formarea de competenţe profesionale (de conţinut, cognitive şi de cercetare) în domenii de specialitate – printre care înţelegerea şi capacitatea de aplicare a principiilor şi a valorilor eticii cercetării ştiinţifice în domeniul respectiv –, precum şi de cunoştinţe privind utilizarea legislaţiei în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală.

Art. 37. Conducătorul de doctorat din Institut are, printre altele, obligaţia:

- să asigure îndrumarea ştiinţifică, profesională şi deontologică a fiecărui doctorand;
- să efectueze monitorizarea şi evaluarea obiectivă şi riguroasă a fiecărui doctorand;
- să evite apariţia conflictelor de interese în îndrumarea doctoranzilor.
- să informeze doctoranzii cu privire la etica ştiinţifică şi profesională şi să verifice respectarea acesteia, inclusiv a prevederilor deontologice pe parcursul realizării cercetării de doctorat şi a redactării tezei de doctorat.

Institutul, ca instituţie organizatoare de studii universitare de doctorat (IOSUD), ia măsuri pentru prevenirea şi sancţionarea abaterilor de la normele eticii ştiinţifice şi profesionale, conform Codului.

Astfel, conducătorul de doctorat răspunde împreună cu autorul tezei de respectarea standardelor de calitate sau de etică profesională, inclusiv de asigurarea originalităţii conţinutului, potrivit prevederilor legale.

În cazul unor eventuale fraude academice, al unor încălcări ale eticii sau al unor abateri de la buna conduită în cercetarea ştiinţifică, inclusiv al plagiatului, doctorandul şi/sau conducătorul de doctorat răspunde/răspund în condiţiile legii.

În urma identificării, în cadrul evaluării tezei de către conducătorul de doctorat, a unor încălcări ale bunei conduite în cercetare, inclusiv a plagierii rezultatelor sau publicaţiilor altor autori, a confecţionării de rezultate ori a înlocuirii rezultatelor cu date fictive nu se dă acordul de susţinere publică a tezei.

Art. 38. Orice persoană fizică sau juridică, inclusiv membrii CNATDCU şi IOSUD, poate sesiza în scris, prin intermediul UEFISCDI, Consiliul general al CNATDCU cu privire la nerespectarea standardelor de calitate sau de etică profesională, inclusiv cu privire la existenţa

plagiatului, în cadrul unei teze de doctorat, indiferent de data susţinerii acesteia, şi de data acordării titlului de doctor.

CNECSDTI poate fi sesizat cu privire la încălcarea regulilor de bună conduită în cercetare de personalul de cercetare din cadrul IOSUD, potrivit prevederilor legale.

În cazul în care un cercetător din Institut membru al comisiei de doctorat identifică în cadrul evaluării tezei, atât anterior susţinerii publice, cât şi în cadrul acesteia, abateri grave de la buna conduită în cercetarea ştiinţifică, inclusiv plagierea rezultatelor sau publicaţiilor altor autori, confecţionarea de rezultate ori înlocuirea rezultatelor cu date fictive, membrul comisiei de doctorat este obligat

- să sesizeze Comisia de etică a instituţiei în care este înmatriculat doctorandul şi Comisia de etică a Institutului pentru analiza şi soluţionarea cazului, inclusiv prin exmatricularea doctorandului, potrivit prevederilor legale,
- să notifice tuturor membrilor comisiei de doctorat abaterile respective şi
- să propună acordarea calificativului „Nesatisfăcător".

V. PRINCIPII GENERALE DE ETICĂ ŞI CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI INSTITUTULUI

Art. 39. (1) Principiile etice, unanim recunoscute, care stau la baza preocupărilor pentru respectarea proprietăţii intelectuale sunt: responsabilitatea individuală, autonomia evaluării morale faţă de cea juridică, diferenţierea responsabilităţii şi proporţionalitatea sancţiunilor, integritatea.

(2) În conformitate cu prevederile Codului administrativ – O.U.G. nr. 57/2019 (art. 368), principiile care guvernează conduita profesională a personalului sunt următoarele:

a) supremaţia Constituţiei şi a legii, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcţii au îndatorirea de a respecta Constituţia şi legile ţării;

b) prioritatea interesului public, în exercitarea funcţiei deţinute;

c) asigurarea egalităţii de tratament a cetăţenilor în faţa autorităţilor şi instituţiilor publice, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcţii au îndatorirea de a aplica acelaşi regim juridic în situaţii identice sau similare;

d) profesionalismul, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcţii au obligaţia de a îndeplini atribuţiile de serviciu cu responsabilitate, competenţă, eficienţă, corectitudine şi conştiinciozitate;

e) imparţialitatea şi independenţa, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcţii sunt obligate să aibă o atitudine obiectivă, neutră faţă de orice interes altul decât interesul public, în exercitarea funcţiei deţinute;

f) integritatea morală, principiu conform căruia persoanelor care ocupă diferite categorii de funcţii le este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alţii, vreun avantaj ori beneficiu în considerarea funcţiei pe care o deţin sau să abuzeze în vreun fel de această funcţie;

g) libertatea gândirii şi a exprimării, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcţii pot să-şi exprime şi să-şi fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept şi a bunelor moravuri;

h) cinstea şi corectitudinea, principiu conform căruia în exercitarea diferitelor categorii de funcţii ocupanţii acestora trebuie să fie de bună-credinţă;

i) deschiderea şi transparenţa, principiu conform căruia activităţile desfăşurate în exercitarea diferitelor categorii de funcţii sunt publice şi pot fi supuse monitorizării cetăţenilor;

j) responsabilitatea şi răspunderea, principiu potrivit căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcţii răspund în conformitate cu prevederile legale atunci când atribuţiile de serviciu nu au fost îndeplinite corespunzător.

Art. 40. Respectul şi toleranţa se numără printre valorile morale pe care Institutul le cultivă constant, în scopul creării şi întreţinerii unui climat favorabil unor relaţii pe cât posibil armonioase, echilibrate şi raţionale între diferitele grupări şi diferiţii membri ai comunităţii ştiinţifice. Aceasta înseamnă că nimeni nu are dreptul să aducă atingeri demnităţii celorlalţi; că formele de limbaj suburbane, jignitoare, ireverenţioase sau vulgare sunt indezirabile; că umilirea, intimidarea, ameninţarea şi atacul la persoană sunt inacceptabile; că exploatarea şi hărţuirea, sub orice formă de

manifestare, sunt condamnabile; că intoleranţa, mai ales cea bazată pe diferenţele fireşti dintre oameni, constituie o încălcare gravă a celor mai elementare norme morale şi că neînţelegerile, disputele şi conflictele inerente trebuie rezolvate exclusiv pe calea dialogului şi a dezbaterilor civilizate, utilizând argumente raţionale, concordante cu realitatea şi orientate întotdeauna către diminuarea ori stingerea acestora.

(1) Institutul condamnă hărţuirea în înţelesul ei general de comportament degradant, intimidant sau umilitor, care, indiferent de forma sub care s-ar putea manifesta, urmăreşte sau duce la afectarea gravă a capacităţii unei persoane de a-şi desfăşura în mod firesc activităţile profesionale şi de studiu sau de a-şi exercita drepturile.

(2) Hărţuirea sexuală este strict monitorizată şi sever sancţionată în Institut.

(3) Hărţuirea de orice fel, exercitată de către persoane cu funcţii ierarhice superioare asupra altora situate pe trepte inferioare ale ierarhiei, implică şi abuzul de putere, ceea ce constituie o circumstanţă agravantă şi determină creşterea severităţii sancţiunilor adoptate în astfel de cazuri.

(4) Comportamentul insultător, manifestat prin expresii injurioase, umilitoare, intimidante, printr-un ton arogant sau agresiv etc., este inacceptabil şi contrar eticii comunităţii ştiinţifice, indiferent de poziţiile ierarhice ale celor implicaţi; el poate degenera în abuz de putere, când se exercită asupra inferiorilor ierarhici, sau în hărţuire, când se repetă asupra aceleiaşi persoane sau asupra aceluiaşi grup de persoane.

Art. 41. Orice persoană se află în incompatibilitate cu calitatea de membru într-o comisie de evaluare, de contestație, de concurs sau de promovare având ca obiect evaluarea activității profesionale și/sau științifice a unui angajat cu care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv.

VI. APLICAREA CODULUI DE ETICĂ ŞI CONDUITĂ PROFESIONALĂ

Art. 42. Implementarea Codului

Prevederile prezentului Cod se aduc la cunoștința personalului Institutului, în mod formalizat, astfel:

- pentru personalul existent în statul de funcții al Institutului – de către conducătorii ierarhici (șefii de compartimente);
- pentru noii angajați, de către Compartimentul resurse umane, salarizare și contabilitate, înainte de începerea activității.

Art. 43. Sesizarea cazurilor de încălcare a Codului

(1) Institutul poate fi sesizat în scris de orice persoană care a constatat încălcarea normelor de etică și conduită profesională de către un salariat al Institutului.

(2) Orice persoană cu funcție de conducere din Institut care primește o sesizare privind încălcarea regulilor de etică și conduită profesională are obligația de a o înainta spre analiză consilierului de etică.

(3) Orice salariat din cadrul Institutului care are cunoștință, informații sau motive întemeiate care indică existența unor forme de încălcare a normelor de etică și conduită profesională are datoria să aducă imediat această infomație la cunoștința consilierului de etică.

(4) Problemele etice ivite în cadrul Institutului vor fi aduse la cunoștința consilierului de etică, care are în atribuții acordarea de consiliere și/sau asistență angajaților, cu privire la respectarea normelor din Cod.

(6) Fiecare salariat poate să solicite consiliere și/sau asistență consilierului de etică asupra oricăror probleme care se încadrează în sfera atribuțiilor acestuia.

Art. 44. Faptele care fac obiectul sesizărilor, dar fară a se limita la acestea, sunt:

a) conformitatea cu legile, codurile, regulamentele, procedurile și normele interne privind etica și integritatea;

b) constrângerea sau amenințarea exercitată asupra unui salariat pentru a-l determina să încalce dispozițiile legale în vigoare ori să le aplice necorespunzător;

c) practici sau tratamente preferențiale ori discriminatorii în exercitarea atribuțiilor;

d) situaţii conflictuale cu superiorii ierarhici sau colegii, a căror soluționare amiabilă nu pare a fi posibilă;

e) încălcarea prevederilor privind incompatibilitățile și conflictele de interese;

f) încălcări ale procedurilor sau stabilirea unor proceduri/norme interne cu nerespectarea legii;

g) fapte corupție, astfel cum sunt definite de legislația penală.

Art. 45. (1) Sesizările/reclamațiile pe linie de conduită etică se fac în termen de maximum 6 luni de data săvârșirii faptei sesizate și se transmite, în formă scrisă, consilierului de etică.

(2) Sesizarea se poate trimite/depune prin următoarele căi de comunicare:

- prin poştă, la adresa: Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti", Casa Academiei, Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 5, București, cu menţiunea *„În atenția consilierului de etică*";
- prin e-mail la adresa consilierului de etică: consiliereticа@lingv.ro, menționându-se în subiectul e-mailului „Sesizare";
- prin registratura Institutului, în plic închis, cu mențiunea „Sesizare în atenția consilierului de etică".

(3) Sesizările adresate consilierului de etică vor fi marcate cu menţiunea „Confidenţial".

(4) Sesizarea va indica în mod explicit numele persoanei care se face vinovată de încălcare, numele celui care face sesizarea şi faptele imputate acestuia.

(5) Nu se iau în considerare sesizările/reclamațiile anonime.

Art. 46. (1) Sesizările/reclamațiile se soluționează în termen de maximum 60 zile de la data primirii acestora de către consilierul de etică.

(2) Sesizarea/reclamația va fi analizată de consilierul de etică care va determina modul de acțiune potrivit, incluzând coordonarea unei investigații. În funcție de circumstanțe, consilierul de etică va recomanda soluționarea cauzei, după caz, prin consiliere etică sau transmiterea sesizării către Comisia de etică.

(3) Comisia de etică va soluționa sesizarea/reclamația, în termen de 45 zile calendaristice de la data primirii acesteia, prin întocmirea un raport cu privire la fapta sesizată.

(4) În situația în care Comisia de etică consideră că s-au savârşit abateri disciplinare, informează conducerea Institutului, care va dispune, în condițiile legii și a reglementărilor interne, constituirea unei comisii de cercetare disciplinară care să procedeze la cercetarea disciplinară prealabilă.

(5) Membrii Comisiei de etică și consilierul de etică nu pot fi membri ai comisiilor de cercetare disciplinară.

Art. 47. Răspundere și sancțiuni:

(1) Încălcarea de către personalul Institutului a normelor de conduită prevăzute de prezentul Cod constituie abatere disciplinară și poate atrage pe lângă răspunderea disciplinară conform Codului muncii și a Regulamentului Intern.

(2) De asemenea, personalul Institutului poate răspunde patrimonial, potrivit reglementărilor legale, dacă prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită etică și profesională, a adus prejudicii instituției.

(3) Pot atrage sancțiuni și următoarele situații:

a) acțiunile sau inacțiunile prin care sunt încălcate prevederile Codului și celelalte reglementări interne ale Institutului: Regulamentul Intern, decizii, proceduri etc;

b) determinarea altor persoane să încalce prevederile prezentului Cod, a altor reglementări interne sau a legislației aplicabile Institutului;

c) acțiuni îndreptate împotriva unor salariați care au raportat încălcări ale Codului;

d) declarațiile mincinoase, care induc în eroare sau care omit intenționat aspecte, date și informații în fața unor autorități sau organe de supraveghere și control/investigație, inclusiv cele interne (audit intern, Comisie de disciplină), precum și în mass-media și care duc implicit la prejudicierea patrimonială sau de imagine a Institutului, reprezintă un motiv de sancționare disciplinară a angajaților, fiind posibilă inclusiv desfacerea contractului individual de muncă, în conformitate cu legislația aplicabilă și actele de reglementare interne în vigoare.

(4) Semnalarea unor fapte de încălcare a legii de către salariații Institutului obţinute în context profesional, constituie avertizare în interes public și privește fapte care constau într-o acţiune sau inacţiune care constituie nerespectări ale dispoziţiilor legale, care privesc domenii cum ar fi: achiziţiile publice; serviciile, produsele şi pieţele financiare, precum şi prevenirea spălării banilor şi a

finanţării terorismului; siguranţa şi conformitatea produselor; siguranţa transportului; protecţia mediului; sănătatea publică; protecţia consumatorilor; protecţia vieţii private şi a datelor cu caracter personal şi a securităţii reţelelor şi sistemelor informatice etc.

VII. CONTROLUL ŞI MONITORIZAREA APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI INSTITUTULUI

Art. 48. Normele prevăzute de prezentul Cod se aplică prin autocontrol la nivel individual de către întregul personal al Institutului.

Art. 49 (1) Monitorizarea aplicării normelor prezentului Cod se realizează de către consilierul de etică, desemnat prin decizie a Directorului Institutului.

(2) Consilierul de etică exercită următoarele atribuții:

a) monitorizează aplicarea şi respectarea principiilor şi normelor de conduită de către salariații Institutului prevăzute în Cod;

b) acordă consiliere/asistență etică personalului din cadrul Institutului cu privire la respectarea normelor de conduită, pe baza solicitării scrise sau verbale;

c) informează salariații cu privire la normele de etică, modificări ale cadrului normativ în domeniul eticii;

d) semnalează practici sau proceduri instituţionale care ar putea conduce la încălcarea principiilor şi normelor de conduită în activitatea desfășurată de salariați;

e) analizează sesizările şi reclamaţiile formulate de către salariații Institutului sau de alte persoane cu privire la comportamentul personalului care asigură relaţia directă cu cetăţenii şi formulează recomandări cu caracter general, fără a interveni în activitatea Comisiei de etică sau a comisiilor de disciplină;

f) organizează, ori de câte ori consideră necesar, întâlniri cu șefii de compartimente și/sau cu salariații în scopul instruirii și/sau soluționării unor dileme etice;

g) aplică chestionare personalului privind respectarea normelor de conduită etică și integritate în cadrul Institutului;

h) întocmește rapoarte de monitorizare privind respectarea normelor de conduită de către salariații Institutului pe care le înaintează spre avizare Comisiei de etică și spre aprobare Directorului Institutului.

(3) Consilierul de etică are obligația respectării confidențialității informațiilor la care are acces în exercitarea atribuțiilor sale.

(4) Fişa postului persoanei desemnate consilier de etică va fi completată cu atribuţiile distincte de consiliere etică în cadrul Institutului.

VIII. ATRIBUŢIILE, ORGANIZAREA ŞI FUNCŢIONAREA COMISIEI DE ETICĂ A INSTITUTULUI

Art. 50. Structura și componența Comisiei de etică este propusă de Consiliul Ştiinţific al Institutului de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti". Membrii comisiei sunt persoane cu prestigiu profesional şi autoritate morală. Nu pot fi membri ai comisiei de etică persoanele care ocupă funcţiile de director sau de secretar ştiinţific.

Comisia de etică propune un regulament de funcţionare care va fi validat de Consiliul Ştiinţific în termen de șaizeci de zile de la numirea comisiei.

Comisia de etică realizează un raport anual referitor la situația respectării eticii activităților de cercetare, care se prezintă în Consiliul Ştiinţific şi constituie un document public.

Art. 51. Comisia de etică primește sesizări în formă scrisă. Comisia răspunde autorului sesizării în termen de 45 de zile calendaristice de la primirea ei şi îi comunică rezultatul procedurilor, după încheierea acestora și are următoarele atribuții:

a) urmărește în cadrul Institutului respectarea codului de etică și conduită profesională;

b) numește comisii de analiză pentru examinarea sesizărilor referitoare la abaterile de la buna conduită în activitatea de cercetare aduse în atenţia lor în urma sesizărilor sau pe bază de autosesizare.

c) coordonează și supraveghează respectarea standardului de etică și integritate;

d) analizează propunerile consilierului de etică privind evitarea încălcării principiilor și a normelor de conduită și dispune măsurile pentru înlăturarea cauzelor, diminuarea riscurilor şi a vulnerabilităţilor;

e) analizează sesizările înaintate de consilierul de etică;

f) analizează sesizările/reclamațiile venite din partea personalului și a conducerii Institutului privind încălcarea reglementărilor legale;

g) examinează validitatea sesizărilor/reclamațiilor din punctul de vedere al prevederilor Codului de etică și conduită profesională și întocmește rapoarte pentru fiecare caz în parte;

h) avizează rapoartele consilierului de etică privind respectarea normelor de conduită;

i) elaborează un raport anual cu privire la respectarea prevederilor şi principiilor din Codul de etică și conduită profesională pe care-l prezintă conducerii Institutului;

j) cercetează abaterile de la etică şi de la buna conduită în activitatea de cercetare ale membrilor Institutului aduse în atenţia ei în urma sesizărilor sau pe bază de autosesizare;

k) în funcţie de specificul cazului, Comisia poate examina direct sesizarea, devenind şi comisie de analiză, sau poate numi o comisie de analiză diferită; astfel, poate cere referate externe şi poate coopta specialişti din afara institutului;

l) întocmeşte un raport cu privire la cazul în legătură cu care a fost sesizată şi îl înaintează Consiliului ştiinţific;

m) propune în cuprinsul raportului aplicarea sau neaplicarea unor sancţiuni;

n) realizează un raport anual care se prezintă în Consiliul ştiinţific şi constituie un document public.

o) formulează propuneri de modificare/completare a prezentului Cod.

VIII. CONSIDERAŢII ŞI NORME FINALE

Art. 52. Institutul consideră prezentul Cod de etică mai curând ca pe un instrument de educare a membrilor săi, în sensul prevenirii încălcării normelor eticii, decât ca pe un instrument de constrângere.

Art. 53. Pentru cazurile excepţionale în care comisia de etică va media, în conformitate cu statutul său, diferende care implică opţiuni morale în activitatea de cercetare, comisia de etică va putea recomanda conducerii Institutului adoptarea unor măsuri adecvate pentru stingerea respectivelor diferende şi va da sancţiuni potrivit legii.

Art. 54. Prezentul Cod de etică trebuie aplicat de către toţi salariaţii instituţiei, indiferent de poziţia pe care o ocupă aceştia în ierarhia instituţiei.

Art. 55. Prezentul Cod de etică devine operant începând cu data adoptării lui de către Consiliul Institutului, cu majoritatea simplă a voturilor membrilor acestuia. El va fi revizuit anual, eventualele modificări devenind prevederi regulamentare în urma aprobării lor cu majoritate simplă de către membrii Consiliului.

Art. 56. Nerespectarea acestui Cod implică sancţiuni potrivit Codului muncii pentru salariat.

---

[1] În măsura în care nu constituie infracţiuni potrivit legii penale.

[2] Prin confecţionarea de rezultate sau date se înțelege, conform Legii nr. 206/2004, raportarea de rezultate sau date fictive, care nu sunt rezultatul real al unei activităţi de cercetare.

[3] Prin falsificarea de rezultate sau date se înțeleg, conform Legii nr. 206/2004:

- raportarea selectivă sau respingerea datelor ori a rezultatelor nedorite;
- manipularea reprezentărilor sau a ilustraţiilor;
- alterarea aparatului experimental ori numeric pentru a obţine datele dorite fără a raporta alterările efectuate.

[4] Prin plagiat se înțelege, conform Legii nr. 206/2004, expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstraţii, date, ipoteze,

teorii, rezultate ori metode ştiinţifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menţiona acest lucru şi fără a face trimitere la sursele originale.
[5] Prin autoplagiat se înțelege, conform legii nr. 206/2004, expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, demonstraţii, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode ştiinţifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale aceluiaşi/aceloraşi autori, fără a menţiona acest lucru şi fără a face trimitere la sursele originale.
[6] Prin coautoral unei publicaţii, conform Legii nr. 206/2004, se înțelege orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicaţii ştiinţifice.